

347.243

Документар бр. 2418

ЉЕЊЕ МИНИСТАРСТВА НАРОДНЕ ПРИВРЕДЕ

ЗАКОН О ШУМАМА

ОД 30. МАРТА 1891. ГОДИНЕ

СА ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ОД 2. АВГУСТА 1898.,
26. ЈАНУАРД 1900., 16. МАЈА 1902. И 23.
МАРТА 1904. ГОДИНЕ.

ВЕОГРАД

ШТАМПАНО У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ КРАЈЕВИНЕ СРБИЈЕ

1904.

ЗАКОН О ШУМАМА

од 30. марта 1891. год.

са изменама и допунама од 2. августа 1898., 26. јануара 1900., 16. маја 1902. и 23. марта 1904. год.*)

I.

Подела и ограничавање шума.

Члан 1.

Шуме (планине, горе, забрани) у Србији јесу:

- а., државне,
- б., општинске,
- в., сеоске,
- г., манастирске,
- д., црквене, и
- е., приватне.

Државне шуме двојаке су:

1., чисто државне шуме, које су искључиво својина државна без и-

*) Основни текст закона о шумама од 1891. год. штампан је обичним слогом; измене и допуне од 1898., 1900. и 1902. год. проређеним слогом и с напоменом кад је која законска одредба измене или допуњена; најновије пак измене од 1904. год. штампане су курсивом.

// чијег и икаквог права уживања у њима; и

2., оне којима је држава до сада као са општенародним руковаљи у корист своје касе експлоатисала, а на које нико није законим путем прибавио право сопствености.

Општинске шуме јесу оне, које су поједине општине саме ставиле под забрану и подигле или су досвојине истих дошли другим којим законим путем.

Сеоске су шуме оне, које су поједина села ставила у забрану и подигла или су их другим законим путем добила у својину, па их уживају сама села као сеоска добра у чијим се атарима налазе, а дотичне власти општинске њима саме рукују.

Манастирске или црквене шуме јесу оне, које су својина поједињих манастира или цркава.

Приватне шуме (забрани) јесу оне које каквом приватном лицу припадају по праву својине.¹⁾

Члан 2.

Држава располаже и управља државним шумама, а над општинским, сеоским, манастирским и црквеним води надзор по одредбама овог закона.

¹⁾ Измена од 1902. год.

Члан 3.

Ради лакшег надзора и чувања шума, имају се:

а. Државне, општинске, сеоске, манастирске и црквене шуме од приватних имовина оделити и ограничiti, њихове границе премерити, описати и трајним видљивим белегама обележити;

б. Издвојити и обележити оне шуме и планине, које се из климатских, хигијенских или других којих обзира имају свагда одржавати у пошумљеном стању, и ставити под нарочити надзор државни, па биле оне државне или ма чија својина; и

в. Све шуме у Србији поделити на известан број шумских округа, без обзира на административну поделу земље.

Члан 4.

Ограничавање државних шума извршиће нарочито за то одређене комисије. Издавање оних шума, о којима је реч у члану З. овог закона под б., као и подела шума на шумске округе извршиће се Краљевим указом на предлог министра народне привреде, у споразуму са Државним Саветом.¹⁾

Све државне шуме морају бити ограничene до краја 1905. год. Ради тога је мини-

¹⁾ Измена од 1898. год.

стар народне привреде дужан поставити по-
требан број комисија за ограничавање држав-
них шума најдаље до 1. маја 1904. односно
1905. године.

Члан 5.

Комисију за ограничавање државних шу-
ма састављају три члана, који се постављају
Краљевим указом на предлог министра на-
родне привреде. Двојица су од њих из суд-
ске струке, а трећи је један од народних
посланика.

Председник је комисије најста-
рији по положају чиновник, а нај-
млађи по положају врши дужност
деловоће.¹⁾

Министар народне привреде одређиваће
свакој комисији потребно техничко и адми-
нистративно помоћно особље.

Комисије ће се постављати за
административне округе. За окру-
ге, у којима једна комисија не би
могла убрзо свршити ограничава-
ње, може се образовати и више ко-
мисија. У случају, кад се једна шум-
а простире у два или више округа,
министар народне привреде наре-
диће, која ће комисија ограничити
целу ту шуму, те да једну шуму не
граниче две или више комисија. Нај-
зад за ограничавање поједињих шу-

¹⁾ Измена од 1898. год.

ма или шумских комплекса могу се
образовати и нарочите комисије,
без обзира на њихово простирање
у једном или више округа.¹⁾

Члан 6.

Председника комисије дужност је:

1. да руководи радовима коми-
сије и води бригу, да комисија свој
рад врши са образнот прописима овог
закона и правилима, која на основу
истог пропише министар народне
привреде;

2. да води дневник комисијског
рада, издаје наредбе о свему што је
потребно, да се комисијски радови
почињу и свршавају сваког дана у
одређено време;

3. да води надзор да чланови ко-
мисије своју дужност врше тачно и
сваку њихову немарљивост, којом
бисе рад комисије отежавао, да до-
ставља министру народне привреде;

4. да води преписку са полици-
ским, окружним, среским и општин-
ским властима и овима издаје по-
требне наредбе односно комисиј-
ског рада, а сваку њихову небреж-
љивост доставља министру народ-
не привреде и тражи да се казне;

¹⁾ Допуна од 1900. год.

5. да сваког петнаестог дана комисијског рада подноси министру народне привреде извештај о раду комисије.

Председник, који се не би придржавао прописаних му овде дужности казниће се са 100—500 дин.

Чланови комисије, органи полициских власти и општински часници за небрежљиво вршење наредаба комисије и председника казниће се на предлог председника комисије са 50—100 динара.

Казне ове изриче министар народне привреде, по саслушању оптуженог, а у корист шумског фонда. Решење министрово извршило је.¹⁾

Члан 7.

У име дневнице и свих других трошкова даваће се чланицима комисије по дванаест динара из државне касе, а из кредита одређеног буџетом на ограничавање шума.²⁾

Акта комисијска и ствари, за време ограничавања потребне, дужне ће бити да пренесу, како у њиховом атару, тако и на следеће ме-

сто рада — општине, у којима је рад довршен. Исто тако, свака ће општина дати комисији нужну послугу, за свевреметрајања рада у њој.¹⁾

Члан 8.

Раду комисија присуствоваће и сопственици (или њихови заступници) баштина, које се налазе у шумама, или се овима граниче, и дужни су поднети и изјавити комисији доказе о праву својине на земље, које сматрају за своје.

И општине и села и појединци могу доказати своје право својине:

1.) тапијом коју је потврдио првостепени суд;

2.) извршном пресудом државних судова;

3.) пресудом избраних судова од пре 1884. год.;

4.) непрекидним, потпуним и неограниченим уживањем најмање за 16 година пре уписа у пописне књиге од 1884. године, па до дана ограничавања. Ово се односи на шуме и шумска земљишта. Али за она земљишта на којима су или стаје или дворишта, или су већ преобраћена у воћњаке, њиве или ливиде, својина се може доказати непрекидним, потпуним и неограниченим уживањем од 1. јануара 1880. год. па до дана ограничавања.

¹⁾ Измена сд 1898. год.

²⁾ Измена од 1898. год. с допунама од 1900. год.

¹⁾ Допуна од 1900. год.

У новоослобођеним крајевима својина се може увек доказати непрекидним, потпуним и неограниченим уживањем од 1. јануара 1880. год. па до дана ограничавања, изводом из пописних књига, као и пресудама и решењима аграрних комисија и закона о доселењу од 3. јануара 1880. године.

Решења полицијских и општинских власти, којима су појединци упућени на парницу противу државе за својину шумских земљишта па је нису водили, не могу бити никакав доказ о праву својине.

Члан 9.

Чим се поставе шумске комисије, полициске власти дужне су ово постављење саопштити надлежним општинским судовима, а судови су дужни на општинским зборовима објавити народу образовање комисије, и позвати заинтересоване, да спреме и поднесу комисији документа, на основу којих полажу право својине ма на који и колики део шуме или шумског земљишта, а уз то још и извод из пописних и пореских књига, оверен од стране пореског одељења, на шта све плаћају и колико годишње пореза, и уверење општинског суда обројном и поименичном стању задруге и породице. Ове изводе овераваће им пореска одељења и уверења изда-

вати општинске власти бесплатно за ову потребу.

Кад комисија у једној општини отпочне рад, она ће, преношто исти сврши, јавити општинском суду, чији је атар на реду, да ће у тој општини отпочети ограничавање. Комисија ће то доставити писменим саопштењем, било преко полицијске власти, било непосредно суду дотичне општине. И у једном и у другом случају прималац саопштења мора комисији писмено потврдити пријем.

Ко би полагао право својине на буди колики део шуме или шумског земљишта, које комисија ограничи, па не би сам или његов заступник предстао комисији за време њеног рада на лицу места и не би поднео све што је овде поменуто — неможе послени покаквом основу полагати право својине у ограниченом простору¹⁾.

Члан 10.

Општинама, које не би имале своју шуму, ни земљишта за подизање шума, и које би искуствима стешњене биле, а у њиховом би се атару или у близини налазило државних шума и шумских земљишта, комисија ће на молбу њихову одредити од државне шуме и

¹⁾ Измена од 1902. год.

шумског земљишта известан простор, кад подацима о имовном и бројном стању домаћа, пореских глава, целог становништва и стоке по врстама, као и осталим привредним односима докажу потребу за то. Ово може бити нарочито с окрајцима и окукама од државних шума, које би отежавале заокружјавање границе и надзор над ограниченим просторима као и с оним засебним државним шумама, које су мање од 200 хектара¹⁾.

Тога ради дужни су председник и заступник општине, односно кмет и заступник села онога дана, кад комисија отпочне рад у атару њихове општине или села, поднети комисији писмену представку са горњим подацима, и на лицу места показати, шта општина или село за себе жели од шумског комплекса. У овој представци дужни су изјавити, да ће општина или село подносити све терете, који падају на остављени им простор, као: нов премер земљишта ради разреза пореза и убаштињења, плаћање пореза, ограђивање, трошкове око убаштињења, забрану од сваког уживања ради пошумљавања, ако то за потребно па ће надзорна власт; даље, да ће остављени простор очувати у целини, као заједничку својину и

¹⁾ Измена од 1904. год. према чл. 12. од 1891. год. и првом ставу чл. 10. од 1900. год.

не допустити деобу, или да га појединци противзаконски заузимају, и најзад, да ће, у случају, ако би се доцније општина или село одрекло целога или само неког дела остављеног му простора, поднети светрошкове око преноса на државу и присаједињења државној шуми.

Молбе и представке на други начин и у другчијем смислу неће се узимати у поступак, нити ће се узимати у обзир изјаве, да општина или село не пристаје на поменуте услове, ако им се не остави потпуно онолико, колико изјављују, да им је потребно.

Ни једној општини ни селу комисија не може ни на чији захтев оставити више шуме и шумског земљишта, него што се на горњи начин буде тражило, а можемање, у колико год за оправдано нађе.

Овако ће се поступити при ограничавању бивших општенародних шума, о којима је реч у тач. 2. чл. 1. закона о шумама, као и државних шума у новоослобођеним крајевима, којима до сада нису биле означене тачне границе, и за државну својину сматраће се у будуће онолико, колико комисије ограниче.

Ну, ако би се уступање тицало кога дела чисто државне шуме или

шумског земљишта из тач. 1. чл. 4. закона о шумама, комисија ће у слу чају, ако нађе за оправдано, да општинама или селима на њихову молбу треба неки део одвојити, или цео какав мањи простор уступити, тај простор или део обележити и премерити, па поднети образложен предлог министру народне привреде, дасеон путем највишег решења може дати у размену за другу какву суседну општинску, сеоску или приватну земљу, која се граничи државном шумом, или да се без накнаде уступи дотичној општини или селу.

Никакве представке неће се примати кад комисија пређе са својим радом онај простор, на који би се доцније поднесена представка односила¹⁾.

На ово имају права и она села и општине, где је ограничење државних шума раније свршено.

Члан 11.

Шуме и друге земље, општинске, сеоске или приватне, које по извршеном ограничењу остану у границама државних шума, или би се са овима граничиле а биле би на сметњи обделавању, експлоатацији и администрацији ових, министар на-

¹⁾ Измена и допуна од 1900. год.

родне привреде може на основу закона о експропријацији откупити или одузети у размену за другу државну шуму или земљу, но која по простору и каквоћи мора бити у најмању руку равна узетом земљишту, а у атару је исте општине или села.

Општине, села и приватна лица чија се земљишта граниче са државним имањем дужни су, да у остављеном им року на граничној линији између њиховог и државног имања ископају шанац или подигну другу какву сталну ограду, како министар народне привреде према месним приликама нареди.

У противном случају министар народне привреде наредиће да се ово изврши на рачун дотичног сопственика¹⁾.

Члан 12.

Комисија суди о границама, и својини шума и осталих земљишта, која су с њима у доидиру на основу доказа изложених у чл. 8. и 9. овог закона и у части II глави III и IV, и части III глави IV грађанског закона. Пресуде или решења доноси већином гласова.

Противу пресуда или решења шумских комисија има места жалби надлежном првостепеном суду у року од 10 дана, по пријему

¹⁾ Измена и допуна од 1898. год.

пресуде или решења. Жалба се предаје комисији која је изрекла пресуду или решење, или првостепеном суду дотичног шумског округа. Првостепени је суд дужан донети своје решење као по споровима хитне природе, означеним у § 511. грађ. суд. поступка и оно је извршно.

Члан 13.

Кад комисија сврши свој рад око ограничавања поједињих шума, одмах саставља протокол у коме морају бити описане границе и обележене мере истих. Границни протокол потписаће сви чланови комисије. За оне чланове комисије, који не би хтели протокол потписати, нити своје мишљење одвојити, ставиће се примедба на протоколу¹⁾. Кад све пресуде или решења постану извршна, овај протокол послаће председник комисије надлежном првостепеном суду да на основу истог држави изда тапију, коју ће суд у најкраћем року доставити министру народне привреде. Но ако би се каква шума налазила у надлежности више судова, надлежан је за издавање тапије онај суд, коме комисија гранични протокол пошље²⁾.

¹⁾ Измена од 1898. год.

²⁾ Измена од 1898. год.

Члан 14.

Они, који у обimu новопостављених граница државних шума и даље остану са засебном имаовином, дужни су се на исту у року од године дана по законим прописима убаштинити.

Ко од дана свршеног ограничења или окончања спора око истог земљишта паза годину дана ово не учини, не може доцније полагати право сопствености на какву шуму или земљу, која би се налазила у обиму новопостављених граница.¹⁾

Члан 15.

Општине, села, манастири, цркве и приватни, дужни су да се у року од године дана, од дана свршеног ограничења околних државних шума или окончања спора око истог земљишта, такође на своје шуме и шумска земљишта убаштине и иста премере.

У случају доказане потребе, министар народне привреде може овај рок, као и онај за убаштиње по пред идућем члану продужити најдаље још за годину дана.²⁾

¹⁾ Измене овим слогом штампане у овом члану су од 1898. год.

²⁾ Измене овим слогом штампане у овом члану су од 1902. год.

II

Шумска управа и установа.**Члан 16.**

Министар народне привреде, према закону о устројству министарства народне привреде, највиша је управна власт у пословима, који се тичу шума.

Према овоме министарство народне привреде заступа пред судовима и осталим властима државу у питањима, која се тичу државних шума и шумског земљишта.¹⁾

Члан 17.

Поред шумарског одељења, које постоји при министарству народне привреде (чл. 3. тач. 2. закона о устројству истог министарства) установљавају се:

- а. Окружне шумске управе, и
- б. Шумски фонд.

A

Окружнe шумскe управe.**Члан 18.**

Сваки шумски округ има засебну окружну шумску управу, коју састављају: окружни шумар државни, са потребним бројем подшумара и шумских чувара.

¹⁾ Допуна од 1898. год.

Члан 19.

Окружни државни шумар је надзорник и непосредни старешина у окружној шумској управи. Његова је дужност да се стара о тачном вршењу одредаба овог закона, и правила и наредаба министра народне привреде; да непосредно надгледа и руководи подизање, гајење, сечу и употребу шуме и других шумских производа у подручном му шумском округу, и да чини предлоге највишој шумској управи о бољем и разумнијем газдовању у подручним му шумама.¹⁾

Члан 20.

Окружни шумари и подшумари постављају се из реда оних лица, која су свршила са добрым успехом средњу или вишу земљоделску шумарску школу код нас или на страни.²⁾

Члан 21.

Звање окружних шумара дели се на пет класа као извање секретара, а звање подшумара на пет класа као позвање писара министарства наро-

¹⁾ Измена од 1898. год.

²⁾ Измена од 1898. год.

дне привреде. Они се не могу унапредити пре но што у једној класи проведу пет година.

Надржавни окружни шумари добијају поред плате још по 600 динара, а подшумари по 360 динара годишње додатка на путне трошкове и држање коња, а осим тога бесплатан стан и огрев.¹⁾

Члан 22.

Окружни шумари и подшумари²⁾ постављају се Краљевим указом на предлог министра народне привреде.

Државни окружни шумари и подшумари³⁾ имају сва права чиновничка и све дужности по закону о чиновницима грађанској реда.

Члан 23.

Чуваре државних шума поставља министар народне привреде и плату им одређује до 1000 динара годишње. Но за чувара државних шума може бити постављен само онај, који је са добним успехом скршио практичну шумарску школу.

Практичну шумарску школу отвараће, према потреби, министар на-

¹⁾ Измена и допуна од 1898. год.

²⁾ Измена од 1898. год.

³⁾ Измена од 1898. год.

родне привреде и прописати правила и наставни план за исту. Учење у практичној шумарској школи траје годину дана.

Одредбе овог закона важе и за чуваре шума који се сада налазе у државној служби.¹⁾

Члан 24.

Чувари државних, општинских, сеоских и манастирских шума, тако исто и чувари шума рударских закупника и индустриских повлашћеника при ступању у службу, појажу заклетву прописану у члану 13. закона о чувању пољског имања за пољске чуваре.²⁾

Члан 25.

Државни окружни шумар и остало шумарско особље, вршећи службену дужност у своме округу шумском, немају права ни на какву дијурну.

Но кад врше дужност ван свога округа и среза — реона — имају права на дијурну као и остали чиновници.³⁾

¹⁾ Измена од 1898. год.

²⁾ Измена од 1898. год.

³⁾ Допуна од 1898. год.

Члан 26.

Окружни шумари, подшумари и чувари шума дужни су носити одело и оружје, које им пропише министар народне привреде.¹⁾ Одело ће им бити од народне тканине²⁾

Б.

Шумски фонд.

Члан 27.

За подмирење издатака предвиђених овим законом на државне шумске установе и шуме и плате чиновника и осталог особља окружних шумских управа установљава се шумски фонд. Овај фонд саставља се:

1. из прихода добивених од продаје дрва, жиропаће, попаше у државним шумама и планинским пашњацима — суватима, и осталих шумских производа и других споредних користи из државних шума.

2. из прихода добивених од новчаних казни за дела изложена у овоме закону када спадају и дисциплинарне новчане казне чиновника и осталог особља окружних шумских управа

¹⁾ Измена од 1898. год.

²⁾ Допуна од 1902. год.

Изузимају се новчане казне од иступних кривица о којима суди општински суд и које припадају општинској каси;

3. из прихода добивених од накнада за шумске штете; и

4. из такса добивених за подизање стручница, жеженje поташе и подизање фабрика за прераду шумских производа из државних шума.

Ове приходе прикупљају полициске власти од шума које се у њиховом подручју налазе и свршетком сваког месеца шаљу Управи Фондова.

О прикупљању ових прихода стара се министар народне привреде.

Чиновника, који по свршетку месеца за 10 дана не пошаље прикупљени приход Управи Фондова казниће надлежни министар на захтев министра народне привреде од 50 до 100 динара у корист шумског фонда. И његова су решења извршна.¹⁾

Члан 28.

Шумским фондом рукује Управа Фондова и ставља министру народне привреде на расположење потребне суме новаца одобрене буџетом.

Све што претекне преко суме одређене буџетом, враћа се у шумски фонд, као приход, а ако што не достане, попуњава се из

¹⁾ Допуне овим слогом штампане у овом члану су од 1898. год.

тога фонда, по претходно прибављеном највишем решењу.

Члан 29.

Прописи закона, који се односе на употребу одобрених кредита, а тако исто и сви законски прописи и правила о вођењу и поднашању рачуна, важе и за рачуне овога фонда.

Члан 30.

Приходи шумског фонда не могу се ни на што друго употребити но само на цељи предвиђене овим законом.¹⁾

III.

О поступању са државним шумама.

Члан 31.

Са државним шумама поступање се по одредбама привредних планова, које ће за поједине шуме према њиховим природним особинама, а што целисходније подмирењу потреба и одржању шума прописати министар народне привреде.²⁾

Члан 32.

Сва гола, јако проређена и непотпуно обрасла места у опште, а нарочито по вр-

¹⁾ и ²⁾ Измене од 1898. год.

летним и каменитим странама и обронцима државних шума, ставиће се одмах у забрану и што пре пошумити.

Члан 33.

Сеча у државним шумама почиње 1. октобра и траје до 1. априла. Изузимају се:

- а.) изданачке шуме подигнуте за производњу коре;

- б.) сеча дрвета за израду обода за сита, вила, лопата, грађе за прављење ћурија на јавним друмовима, за рударске поткопе и непредвиђене и неодољиве рударске потребе, за бадњеве (букве) за воденице, за пекmezарске букове и церове дужице;

- в.) кад ко услед елементарних непогода остане без куће и других стаја;

- г.) планинска места преко 1000 метара над морем;

- д.) сува по земљи лежећа дрва, грање, кладе и искорутине као и олујом и снегом оборена дрвета.

У свима овим случајевима може се сеча вршити и преко целе године.

Члан 34.

Осечена дрва и од истих израђена грађа као и оврщи, грање и кора, имају се до конца месеца априла изнети из шуме. У високим планинским местима и у случају дуготрајних зима, великих снегова

и поплава, министар народне привреде може овај рок и продужити, а може одобрити, да се сеча и извлачење врши преко целе године.

Осечена дрва и грађа,¹⁾ која се после овога времена нађу у шуми припадају држави.

Члан 35.

Свако дрво има се осећи што ниже до земље, тако, да пањ не буде већи од 20 см. Изузимају се нестална и подводна земљишта на којима се могу остављати пањеви и од једног метра висине.

Члан 36.

Нико не сме осечена дрва и грађу изнети из државних шума, док се не живошу, па било да их је узео за домаћу потребу или спекулацију.

Дрва за огрев неће се жигосати, но ће се давати уверење.²⁾

Члан 37.

Осечена дрва и грађу³⁾ сваки је дужан износити из шуме одређеним за то путевима, возницама и точилима спуштати а на начин, како би се изношењем учинило што мање квара земљишту и заосталој шуми.

^{1), 2) и 3)} Све су ове измене у овом члану од 1898. год.

Члан 38.

Све досад употребљаване путове, вознике и точила, ма преко чијег имања водили, нико не сме забрањивати, затварати, прекопавати ни стешњавати без одобрења министра народне привреде, а по предлогу државних окружних шумара.

Члан 39.

Ако би ко хтео да дрва или друге шумске производе, поред одређених путова и точила, другим каквим путем кроз шуму извлачи, па би желeo, да нове путеве и точила, справе и зграде на државном земљишту подиже, уставе и овом подобно на водама на мешта, има се тога ради обратити молбом окружном шумару дотичног шумског округа, у којој ће тачно назначини: шта и на ком месту жели подићи. Окружни шумар дужан је овакве молбе спровести, са својим мишљењем, најдаље за десет дана, министру народне привреде на решење, који ће у року даљих петнаест дана своје решење донети.

Члан 40.

Ако је државна шума тако опкољена туђим баштинама, или се налази у тако врлетном и незгодном положају, да би се осечена дрва и други шумски производи из шуме морали преносити или превлачити преко туђе баштине, сопственик те баштине дужан је да то одобри, али само онуда и оним

правцем, где ће бити подесно за извоз и где ће се најмања штета баштини учинити, и са накнадом учињене штете.

Ако се при овоме држава или купац дрва из државне шуме не би могао споразумети са сопственицима баштина, преко којих се морају дрва превући, државни окружни шумар решиће то у споразуму са месном општинском влашћу као и питање о накнади штете, противу чега нема места жалби.¹⁾

Члан 41.

Нико не може градити сплавове ван одређених сплавишта, као за то изабраних подесних места на обалама вода. Ова места одређиваће министар народне привреде, а сплављење грађе дозвољаваће и надзор водити окружни шумар.²⁾

Члан 42.

Државни окружни шумар одређиваће и одржаваће ред, којим ће се сплавити расута дрва водом, или пуштати водом сплавови.

Члан 43.

Ако би се прављењем сплавова на сплавишту, устава или других направа за сплављење дрва водом, нанела штета сопственицима земаља крај сплавишта, потока и река, или каквим другим направама на во-

¹⁾ и ²⁾ Све су ове измене од 1898. год.

дама, дужан је предузимач сплављења — сплавник — накнадити штету по оцени вештака, изабраних од обе стране.

Члан 44.

Дрво као главни шумски производ, продаће се из државних шума по такси и оферталном лицитацијом, осим случаја, где је овим законом другојачије наређено.¹⁾

Члан 45.

По такси, коју ће према употребној вредности дрвета и преносним тешкоћама одређивати сваке године министар народне привреде, а која ће се унапред наплаћивати, даваће се дрва за домаћу потребу онима, који општинским уверењем докажу, да им је тражена количина дрва заиста потребна за домаћу потребу и да ову потребу не могу ни из својих ни из општинских или сеоских шума да подмире.

Такса за дрва ради грађе одређиваће се на стабло и на кубни метар, а за дрва за огрев само на кубни метар.

Но по такси, коју ће министар народне привреде одређивати, а која не сме бити мања од таксе за домаћу потребу, могу се продавати

¹⁾ Измена од 1898. год.

и за спекулацију из државних шума дрва за огрев од сувог, по земљи лежећег дрвећа, грања, клада, пањева и искорутина.¹⁾

Члан 46.

У домаће потребе спадају дрва за огрев до 30 кубних метара годишње на породицу, грађење кућа за своје лично станововање и зграде за смештај хране и домаће стоке, прављење воденице, качаре и пивнице, притке за винограде и дуванске мотке, или кад се коме кућа или друга каква зграда услед дотрајалости, ветра, снега или других каквих елементарних непогода сруши или хоће да падне. У домаћу потребу рачуна се и грађа потребна за грађење мостова и утврђење путова, ако је нема у општинским или сеоским шумама, дрва за огрев школа и државних надлештава и жежење креча.²⁾

Члан 47.

Пријаве за сечу у државним шумама за домаћу потребу прибрају општинске власти, па о томе састављају списак, у коме ће бити тачно назначено колико је коме, према јачини задруге и осталим приликама, потребно дрва за огрев или грађевину (чл. 46.) и тај списак подносе окружној шумској управи

¹⁾ и ²⁾ Све измене и допуне овим слогом штампане у овом чл. су од 1898. год.

оног шумског округа, у коме се жели гора сећи, најдаље до конца октобра сваке године.

Доцније пријаве неће важити, изузимајући случајеве наведене у члану 33. под б. овог закона.

Члан 48.

Мајсторима, који еснафским писмом докажу, да спадају у ред мајстора, српски су поданици а израђују: виле, лопате, вејалице, држаљице, косила, четке, дрвене клинце, обућарске лубове и ободе за сита, мерице, карлице, корита, кашике, заструге, чабрице, каце и бурад, сељачка кола, колица, чутуре, клупе, астале, столице и ормане; занатлијским удружењима и индустриским и рударским предузећима; земљорадницима за нужне пољопривредне алате као и оним планинцима, који се поред земљорадње занимају још и прерадом дрвета као кућевном радњом, продаје се дрвета такође по такси одређеној за домаће потребе предвиђеној у чл. 45. овог закона.¹⁾

Члан 49.

По такси купљена и бесплатно добивена²⁾ дрва не смеју се продати нити на што друго употребити, но на оно ради чега су узета.

¹⁾ и ²⁾ Све су измене и допуне у овом члану штампане овим слогом од 1898. год.

Члан 50.

Сиротним породицама, које плаћају испод 15 динара непосредне порезе а и од пожара и поплаве пострадалим, које општинским уверењем докажу, да не би могле новцем набавити потребну количину дрва за огрев и друге домаће потребе, одобраваће се бесплатно купљење сувих, по зељи лежећих дрва у државним шумама а у недостатку ових и сечење сирових, ако ово не би могле добити из општинских или сеоских шума. Исто тако издаваће се општинама и селима бесплатна грађа из државних шума за грађење школа и цркава, ако и у колико ово не ди могле набавити из својих општинских или сеоских шума.

Сем овога случаја не може се више никоме ни за какву потребу дати бесплатно дрва или саднице из државне шуме, изузимајући дрва за огрев шумарског особља и прављење станова за исто.¹⁾

Члан 51.

Сваки који жели да из државне шуме добије суву или сирову гору за домаћу потребу, дужан је пријавити се општинском суду, који ће са одбором проценити његову потребу.

Решење општинског суда и одбора о сувој гори доставиће се над-

¹⁾ Све измене и допуне штампане овим слогом су од 1898. г.

лежној шумској управи, која ће одредити место, одакле ће молилац суву гору узети. Ако би шумска власт нашла да је тражња претерана, вратиће молбу општинском суду, да сведе количину одобрену молиоцу. Не буде ли се суд одазвао тој молби или ако би шумска управа нашла да је и овога другога пута одобрена већа количина, но што је потребно, упутиће ствар одмах министру народне привреде да реши, колико ће се суве горе одобрити молиоцу.

Молбе за сирову гору шаљу се преко надлежне шумске управе на решење министру народне привреде.¹⁾

Члан 52.

Сем потреба предвиђених у члановима 46. и 48. овог закона држава ће из својих шума продавати дрва само оферталном лицитацијом, ако вредност њихова износи више од 2.000 динара.

Но ако се продаји изложена дрва на две држане оферталне лицитације неби могла продати због немања офераната или због сувише мале понуђене цене, или би вредност истих била мања од 2.000 дина-

¹⁾ Измена од 1902. год.

ра, онда министар народне привреде може иста продати на начин, који нађе да је најкориснији по касу државну.¹⁾

Извоз дрва ван земље или грађе слободан је и не подлежи плаћању извозних царинских такса.

Члан 53.

Ко би, закупивши лицитацијом гору из државних шума, желео да у државној шуми на државном земљишту или води подигне стружницу, фабрику или какву радионицу за прераду дрвета мора се обратити молбом окружној шумској управи оног шумског округа, у коме жели што предузети, и означити: где, шта, по коме систему и за које време жели предузети и подићи.

Ове молбе спроводиће окружне шумске управе са својим мишљењем најдаље за 15 дана министру народне привреде на решење, који ће најдаље у року од 30 дана своје решење донети.

У сваком одобрењу по таквим молбама министар народне привреде означиће поред осталог и време за које одобрење важи. Но ни једно такво одобрење неће се дати на време дуже од оног које је потребно за прераду закупљене шуме.²⁾

За одобрење за подизање ових радионица и њихову радњу на државном земљи-

¹⁾ и ²⁾ Измене и допуне од 1898. год.

шту плаћа предузимач према величини пре-дuzeћа и запремљене просторије шумске од 50—300 динара годишње, у корист шумског фонда.

Члан 54.

За штете, које служитељи, раденици, или настојници нанесу на шумском земљи-шту, вршећи послове својих господара, од-говорни су господари истих по члану 93. овога закона.

Члан 55.

Без знања и одобрења шумске власти нико не сме у државним шумама дрвета пре-вршивати, (окрњивати, шутити) и засецати, љуштити кору, брати лишће, цвеће и род са дрвета и шибља, скидати луб и лику, ва-дити смолу, сећи пруће, копати камен, пе-сак и земљу, брати жир и остало шумско семење и плодове.

Члан 56.

Љуштење коре, брање лишћа, цвећа и рода, са шумских дрвета и шибља, за бо-јење и штављење кожа, копање садни-ца,¹⁾ одобраваће министар народне привреде и таксу за то одређивати.

¹⁾ Допуна од 1898. год.

Члан 57.

По сувим и плитким, мршавим и успртим земљиштима, као и у опште по свима шумама, које ће се кроз три године ставити у подмладу, и које ће увек бити обележене видљивим белегама, купљење лишћа; четиња, шешарица, маховине и осталог шушња забрањено је сасвим.

Члан 58.

Лисник и брст за исхрану домаће стоке у крајевима оскудним у сточној храни одобравају надлежни општински судови с одборима из општинских и сеоских шума, а у недостатку ових окружне шумске управе из државних шума, и то оним лицима, који не мају својих забрана, из којих би ове потребе могли подмирити.

Лица, која плаћају испод 15 динара непосредне порезе, добијају ово бесплатно, а остало по такси коју прописује министар народне привреде.

Пријаве за лисник из државних шума подносиће се надлежном општинском суду до Св. Илије. Списак ових пријава са тачним назначењем колико кола лисника сваки поједини молилац тражи и с потребним подацима (број и врста стоке, величина непосредне порезе и т. д.), општински ће суд најдаље до 1. августа послати окружној шумској управи, која ће по истима доносити своја решења најдаље за 5 дана од дана пријема.

Ово вреди и за сечу брста за време дуготрајне и строге зиме, но рок пријаве за ово не условљава се.

Дрвета се не смеју превршивати (скрњивати) нити осећи више од половине — потресивањем — доњег гранања са једног дрвета.

Члан 59.

У државним шумама забрањено је ложење ватре, палење клада, пањева и необорених дрвeta.

Пастирима, радницима и осталим лицима, која би се с правом налазила по државним шумама, допуштено је ложење ватре и прављење колеба само на оним местима, која им за то одреди окружни шумар или чувар шума. Но при одласку дужни су угасити ватру и бусењем претрпати.

Члан 60.

Сваки, који у шуми или на крају исте спази неугашену ватру, дужан је по могућству угасити је. Путници, који би, пролазећи поред шума, спазили да шума гори, дужни су о томе известити прве успутне општинске или сеоске старешине, а пастири и радници, који би се у истој шуми затекли, дужни су одмах јавити за пожар кметовима околних села и општина, а они ће кренути своје становнике на гашење пожара.

Члан 61.

Ко ухвати или прокаже лица, која у туђим шумама гору самовла- сно секу или осечена дрва и грађу из туђих шума краду; државни жиг уништавају или подражавају; туђу земљу и шуму заузимају; границе и граничне белеге уништавају; дрва добивена за домаћу потребу продају или у трампудају или у опште учине ма какву кривицу, која се казни по овом закону, добија у име подказивачке награде половину суме, која се у име казне наплати од кривца, нерачунајући ту и накнаду, која се оштећеном досуђује.

На ову накнаду немају права окружни шумари, подшумари и чувари шума.¹⁾

IV.

Поступање са општинским шумама.

Члан 62.

Општинским и сеоским шумама управљају према одредбама овог закона надлежни судови и одбори општински, који у овом по- гледу подлеже државном надзору од стране

шумске управе оних шумских округа, којима општинске или сеоске шуме припадају.

Члан 63.

Поступање с општинским и сеоским шумама и шумским земљиштем, има се кретати у границама трајног газдовања. У тој цељи дужне су општине и села, од дана кад овај закон ступи у живот, па за 3 године, сре- ством стручних лица извршити општи и по- себни опис шума и шумског земљишта, на- правити петогодишње привредне планове, и исте поднети министру народне привреде на увиђај и одобрење.

Упуства, по којима ће се ово вршити, прописаће министар народне привреде.

Члан 64.

Сва оголјена, сувише проређена и шу- мом непотпуно обрасла места у опште, а нарочито по врлетним и каменим брдима и странама општинских и сеоских шума, с којих се вода нагло слива и околне путеве и земље засипа камењем и песком, а нарочито она планинска и мочарна места, која се из климатских, хигијенских или других којих обзира морају одржавати у пошумљеном ста- њу, општине ће и села одмах, кад год министарство народне привреде на образложен предлог шумске окружне власти наће за по- требно, ставити у забрану и најдаље за три

¹⁾ Допуна од 1898. год.

године пошумити по упутствима окружног шумара.

По ако општине или села не би хтели ово урадити, министар народне привреде може наредити да се ради општег интереса дотична земљишта од општина или села одузму без икакве накнаде, и пошуме о државном трошку.¹⁾

Члан 65.

Општине, које немају шума, или их имају мање од пет хектара, дужне су у року од пет година пошумити најмање пет хектара простора у своме атару и у пошумљеном стању одржавати. Која општина не би ово у року од пет година учинила, министар народне привреде наредиће да се тај простор о трошку дотичне општине пошуми.

Ова нова пошумљена места ослобођавају се непосредне порезе на земљиште за 20 година.

Члан 66.

Сечење дрвета за грађу и огрев у општинским и сеоским шумама вршиће општине и села за подмирење општинских и сеоских потреба, бесплатно.

Осим тога бесплатно сечење дрва у општинским и сеоским шумама за домаћу по-

¹⁾ Допуна од 1898. год.

требу, куда спадају потребе, поменуте у члану 46. овога закона, одобраваће се само оним сиротним становницима дотичне општине или села, који плаћају мање од 15 динара непосредне годишње порезе.

Осталим лицима одобраваће се горосеча за домаћу потребу у општинским и сеоским шумама по такси, коју одреди општински одбор а која не сме бити мања од половине таксе одређене за горосечу у државној шуми истог шумског округа.

Сваки исечени део шуме има се подмладити у року од пет година.

Сува дрвазадомаћу потребу добивају грађани дотичне општине бесплатно по одобрењу општинског одбора.¹⁾

Члан 67.

Ко жели да бесплатно или по такси сече дрвета у шуми своје општине или села, дужан је тога ради пријавити се председнику општинског суда односно кмету свога села, најдаље до 1. октобра и означити: колико му и каквих дрва треба.

Добивене пријаве прегледа за општинске шуме председник општинског суда са општинским судом и одбором, а за сеоске сеоски кмет са одборницима свога села, и према величини задруге молилаца и чи-

¹⁾ Допуна у овом члану штампане овим слогом су од 1898. године.

хове потребе, а према величини и стању општинских и сеоских шума, одобравају милиоцима сечу, означавајући шта се коме и колико одобрава.

Но у једној години не може се једној задрузи дати више дрва за огрев од 30 кубних метара.¹⁾

Члан 68.

Места на којима ће се вршити годишње сече у општинским и сеоским шумама, одређује окружни шумар према утврђеном привидном плану^{2).}

Члан 69.

Сечење дрва сем домаће потребе у општинским и сеоским шумама, вршиће општина оферталном лицинацијом а по одобрењу надзорне шумске власти^{3).}

За подизање стручница и радионица за прераду дрвета на општинском, сеоском, манастирском, црквеном или приватном земљишту, даје одобрење у смислу чл. 2. и 80. об. закона, министарство народне привреде и то:

1. На општинским и сеоским земљиштима на предлог општинског суда а по решењу одбора;

¹⁾ Доупне у овом члану штампане овим слогом су од 1898. године.

²⁾ и ³⁾ Измене од 1898. год.

2. На манастирским и црквеним по предлогу њихових управа;

3. На приватним на молбу сопственика.

У сва три случаја имају се у предлогу или молби означити шуме, из којих ће се гора и за какву потребу прерадживати.

Одобрења ова даваће се по саслушању окр. шумске управе са одређеним роком.

Надзор над радом ових стручница и радионица вршиће се и то: над онима на општинском и сеоском земљишту по чл. 62. об. закона, а над онима на манастирским, црквеним и приватним земљиштима надзор ће вршити окр. шумске управе.

Члан 70.

Приход од општинских шума припада општинској каси, а од селских шума сеоској. Ови приходи имају се првенствено употребити на подизање шума и плату шумских ограна дотичне општине или села, коју плату одређује општински суд и одбор.

Члан 71.

Уживање споредних шумских користи, а нарочито попаше и жиропађе, у општинским и сеоским шумама, вршиће се саобразно одредбама овога закона тако, да се тиме не спречава одржавање и подизање шума.

Члан 72.

Ради вршења законских наређења и чувања шума морају општи-

не, села, манастири, рударски закупници и индустриски повлашћеници поставити за своје шуме потребан број чувара шумских, који одреди министар народне привреде према величине шуме.

Општинске и сеоске чуваре шума поставља општински суд, а чуваре манастирске, рударске и индустриске манастири, закупници и повлашћеници и плату им одређују.

Овоме се извештава окружна шумска управа¹⁾.

Члан 73.

Општине, села, манастири, рударски закупници и индустриски повлашћеници, кад предузму већу експлоатацију својих шума по привредном плану дужни су имати подшумара са квалификацијама овог закона (чл. 20).

Постављење овог подшумара подноси се министру народне привреде на одобрење²⁾.

Члан 74.

Општински и сеоски шумари и чувари шума стоје у службеном послу под непосредним надзором суда и одбора општинског а при вршењу дужности имају се управљати

¹⁾ и ²⁾ Измене од 1898. год.

по правилама, која за њих пропише министар народне привреде.

Члан 75.

Ако поједине општине или села не би, из неоправданих каквих, разлога вршиле одредбе овог закона, надзорна власт позваће их, да у извесном року то учине. У противном случају министар народне привреде наредиће, да се то изврши срећвом државних органа или другог каквог лица, а на рачун дотичне општине или села.

Члан 76.

Одредбе чланова: 33., 34., 36., 37., 56., 57., 58. и 60. овога закона, важе и за општинске шуме.

V

Поступак са манастирским и црквеним шумама.

Члан 77.

Са манастирским и црквеним шумама, над којима држава води надзор по члану 2. овог закона, поступаће се у свему онако, како је овим законом наређено за општинске или сеоске шуме, а на име по члановима: 32., 33., 36., 52., 53., 56., 58., 60., 62., 63., 64., 71., 72., 73. и 75. овога закона, и сви приходи и користи од њих припадају

дотичним манастирима и црквама, који отуда првенствено плаћају своје шумске органе и пошумљавају непошумљена земљишта.

VI.

**Поступање са приватним шумама.
(Забранама).**

Члан 78.

Са приватним шумама сопственици имају неограничено право располагања и могу сећи у њима дрва без никаквог претходног одобрења. Али и приватне шуме и шумска земљишта подлеже државном надзору, ако се налазе:

а., по планинским странама и висовима, откуда долазе јаки ветрови и олујине;

б., по каменим брдима, странама и обронцима, на којима шума има да спречава нагло отицање воде, спирање и одношење земље, образовање вододерина и поплава; и

в., по свима несталним и мочарним земљиштима, нарочито по летенем песку¹⁾.

Ова ће се шумска земљишта побележити по предходном саслушању суда општине у чијем се атару налазе.

¹⁾ Измена од 1902. год.

Окружна шумска управа издаће сопственицима решење противу којег има места жалби министру народне привреде, чије је решење извршно.

Но и у овим стрменитим местима допустиће се сопственику сеча сазрелих дрва, ако је подигнута млада гора. Одobreње за сечу на овим местима добива сепо одредбама чл. 51. свог закона¹⁾.

Члан 79.

Сопственици шума и шумских земљишта споменутих у члану 78. под а., б. и в., придржаваће се при поступању са овима прописа и ограничења, која за њих пропише министар народне привреде, у интересу одржања шума, друмова и других баштина.

Земљишта, која би, од дана кад овај закон ступи у живот, приватни сопственици пошумили по упутима и надзору окружних шумара, ослободиће се порезе на то земљиште за 10 година.

Члан 80.

Ако сопственици шума поменутих у чл. 78. овога закона не би хтели, и не би били у стању да се при поступању са шумама и шумским земљиштем придржавају законских наређења и прописаних правила, министар народне привреде може наредити, да им се дотичне шуме и земље, ради предохране од

¹⁾ Допуна од 1902. год.

штетних посљедица, узму по чл. 10. овога закона у размену за другу општинску, сеоску или државну земљу, или да се тако земљиште одузме путем експропријације, и његова вредност исплати из шумског фонда.

VII

О попашу и жиропађи.**Члан 81.**

У државним шумама имају право сви грађани околних општина да пуштају бесплатно на испашу своју домаћу стоку коју гаје као привредници. Али ако попаше више има но што је за њихову стоку потребно, може се пуштати и трговачка стока по прописној такси.

Од овога се изузимају државни сувати, који не могу бити оптерећени никаквим уживањима нити службеностима.

Члан 82.

Бесплатно уживање жиропађе у државним шумама дозвољаваће се само оним становницима који плаћају испод 10 динара непосредне порезе, и то само за свиње које гаје као привредници.

Иначе се уживање жиропађе у државним шумама плаћа по такси, коју пропише министарство народне привреде.

Члан 83.

На уживање попашу и жиропађе у општинским и сеоским шумама имају права сви становници дотичне општине или села.

Члан 84.

Нико не сме пуштати стоку на попашу и жиропађу у места, која су стављена под забрану ради пошумљавања или подмлађивања, па било то у државним, било у општинским, сеоским, манастирским или црквеним шумама.

Члан 85.

Попаша почиње 1. априла и траје до 1. септембра.

Жиропађа почиње од 15. септембра и траје до 1. марта.

Али министар народне привреде може одобрити према месним приликама и према години, да се попаша продужи до 15. септембра а жиропађа до краја марта.¹⁾

Члан 86.

За штете које би стока причинила шуми: било што је на попашу или жиропађу пуштана пре или после рока одређеног законом, било услед недовољног надзора над њом, било

¹⁾ Иамена и допуна од 1902. год.

за пуштање у просторе који нису за то одређени, сопственици су одговорни по чл. 102. 118. и 120. овог закона.

Члан 87.

Пре изласка сунца не може се стока на попашу пуштати у шуму, нити у њој задржавати после заласка сунца. Но ако би стока морала, из буди каквих разлога, ноћивати у шуми, то ће шумар одредити место за подизање торова, обора и пландишта. Тако исто шумар ће одредити путове, којима ће се терати стока у шуму и на појипите.

Члан 88.

Општине, чији се становници по чл. 81. и 82. овог закона пријаве за бесплатну попашу и жиропађу, дужне су сваке године (за попашу до 1. марта а за жиропађу до 1. септембра) поднети окружној шумској управи списак лица, у којем ће тачно назначити колико и какве стоке ко има.

Члан 89.

Према овим списковима, и водећи рачуна о местима која су стављена под забрану ради пошумљавања и подмлађивања, одређују надлежне окружне шумске управе у којим се местима може још по такси пуштати стока на испашу и жиропађу, па о том извештавају министарство народне привреде,

које издаје потребна наређења и прописује таксу.

VIII

Шумске кривице.

A.

Опште одредбе.

Члан 90.

Шумске су кривице:

- а) крађе дрва и осталих шумских производа, извршене у шуми;
- б) иовреде тих ствари у шуми;
- в) недопуштене радње у шуми и на шумском земљишту; и
- г) административне кривице предвиђене овим законом.

Све се ове кривице деле на:

- 1) преступне;
- 2) иступне, у које спадају и недопуштене радње према величини предвиђене казнене;
- 3) административне.

Преступна су кривична дела по овом закону она, за која овај закон прописује највећу казну већу од месец дана затвора или новчану казну већу од 150 динара (чл. 112., 113. и 116.).

Иступна су кривична дела она, за која овај закон прописује новчану казну до 150

динара или казну затвора до 30 дана, а која су предвиђена одредбама чл. 106., 117., 118. и 119. овог закона.

Недопуштене радње или нерадње као иступи јесу све оне, које се противе прописима и овом закону у погледу употребе шума и шумског земљишта или оне радње, које се косе са правилима употребе шума и шумских производа (чл. 123., 124. и 125. тачка 1. и 4.).

Административне су кривице оне, за које овај закон прописује новчану казну, а коју изричу или министар народне привреде ао чл. 126. овог закона, или министар унутрашњих дела по чл. 135. истог закона.

Члан 91.

Кривац се може осудити за шумску кривицу:

- а. на новчану казну, или
- б. на затвор; поред тога још да му се одузму ствари, којима је кривицу учинио, или их је на то наменио.

Члан 92.

Ко учини више кривица, које се новчано казне биће за сваку поједину осуђен на новчану казну.

Новчана казна досуђује се шумском фонду изузимајући случаја предвиђе-

ног у чл. 27. тач. 2. став 2. овог закона.¹⁾

Члан 93.

Ако је казна толика да је кривац не може платити трећином свога имања онда ће казну заменити затвором. Власт, која изриче казну у пресуди ће означити, колико ће дана трајати такав затвор.

Сума испод пет динара замењује се једним даном затвора.²⁾

Члан 94.

Где се место новчане казне примењује затвор, ту ће се место пет динара узети један дан затвора.

По овоме закону осуђена лица на затвор употребљаваће се за време затвора на шумске и друге пољопривредне радове.³⁾

Члан 95.

Поред казне кривац ће се осуђивати да плати сопственику вредност украденог предмета или накнаду штете за оштећени предмет.

Члан 96.

Ако извршна власт не може да наплати штету од осуђенога најдаље за 30 дана, од

¹⁾ Измене штампане овим слогом су од 1898. год.

²⁾ и ³⁾ Измене и допуне штампане овим слогом су од 1898. год.

када је пресуда дата на извршење, она ће о томе известити оштећенога, ако овај то захтева.

Члан 97.

Секире, тестере, косири и остала сечива, којима се кривац послужио за извршење шумске кривице, или их на то наменио, ако се при њему нађу у шуми, одузеће се и продати у корист шумског фонда.

Власт у свакој шумској кривици решиће и о томе, како ће се поступити са одузетим стварима.

Члан 98.

И покушај преступне шумске кривице казни се.

Члан 99.

Саучесник и јатак казниће се онако исто као и главни кривац. Изузимају се случајеви предвиђени у другом одељку § 50. казненог закона.

Члан 100.

О урачунљивости важе одредбе § 53. казненог закона.

А за малолетнике важе одредбе § 55., 56., 57. и 58. кривичног закона.¹⁾

¹⁾ Допуна од 1898. год.

Члан 101.

Неће се казнити онај, који је каквим непредвиђеним случајем био принуђен да учини шумску кривицу, ако о томе одмах извести шумара, подшумара, чувара, или најближу општинску власт.

Но и у том случају платиће штету, коју је причинио, по ценовнику за домаћу потребу.¹⁾

Члан 102.

За штету, коју учине малолетници, лица под старатељством, слуге, шегрти, калње и раденици, одговорни су родитељи, стараоци, газде, мајстори, и то само онда, ако нису над својим подчињенима вршили довољан надзор. У том случају они ће се заједнички са кривцима осуђивати на плаћање накнаде штете и осталих трошкова. Та ће се осуда наплатити од њих онда, ако кривци нису у стању да је плате или никако или од чести.

Члан 103.

У случајевима чл. 101. и 102. кад се суди само о накнади штете судиће она иста власт која би надлежна била за суђење кривице.²⁾

¹⁾ и ²⁾ Допуне од 1898. год.

Члан 104.

Вредност бесправно осечених и украђених уснавних (дубећих) или оборених (лежећих, дрвета као и повреде ових, одређује се према врсти, узрасту и скрутоцености, а по овим класама:

у прву класу долазе: оморика, тиса, мечја леска, бор (бели и црни), питоми кестен, јавор, раст у опште сем цера, орах (бели и црни) и дрвеће, донесено са стране, које се подиже у нашим шумама;

у другу класу: јела, смрча, млеч, брест, липа, брекиња, оскоруша и дивља трешња;

у трећу класу: буква, цер, јасен, клен, дрен, мукиња, граб, бреза, дивља јабука, дивља шљива, дивља крушка, дивљи кестен и багрен;

у четврту класу: топола, јасика, јаблан, јова, све врбе, руј, глог, смрека и остало шумско дрвеће и шибље.

Члан 105.

За свако осечено, подбелено, засечено или ма на који начин осушене дрво дебело 5 до 10 см. у пречнику, кризац плаћа и то:

за дрвета прве класе по члану 104. овог закона по 6 динара, а на сваких 10 см. даље још по 6 динара;

за дрвета друге класе по члану 104. овог закона по 4 динара, а за сваки 10 см. даље још по 4 динара;

за дрвета треће класе по члану 104. овог закона по 3 динара, а за сваки 10 см. даље још по 3 динара;

за дрвета четврте класе по члану 104. овог закона по један динар, а за сваки 10 см. даље још по 1 динар.

Делови од 10 см. кад износе 5 или више см. у пречнику преко 10 см., рачунаје се у пуних 10 см.

Члан 106.

Ко се ухвати да сече, чупа или ма на који начин сатире дрвеће испод 5 см. дебљине у пречнику, платиће за свако дрво прве и друге класе по 1 динар, а за остале две класе по 0,20 дин.

Ко се ухвати да уништава стоком, са-тром или буди чиме природни подмладак — самоник, до 5 година старости, платиће за сваки кв. мет. по 0,20 дин., а за сваки уништени кв. мет. вештачког сада или расадница по 1 динар.

Ко се ухвати да раскопава земљишта, ради вађења пањева, ћубунова, камења и т. д. платиће на сваки кв. мет. раскопаног земљишта по 2 дин., одузете му се ископани предмет и продати у корист шумског фонда, а он ће се казнити по члану 123. тач. 9. овог закона.

За заузети шуме и шумског земљишта у простору од 10 ари казниће се заузимач

од 25 до 50 динара. Ако је заузето земљиште веће од 10 ари казниће се заузимач од 50 до 150 динара. Поред казне заузимач ће се осудити, да врати заузето земљиште.

Ако је на заузетом земљишту била шума онда ће се накнада ове проценити вештацима.

Члан 107.

Дебљина дрвета мери се у цељи накнаде штете, на пању или стаблу у висини највише једног метра од земље.

Члан 108.

За дрва за огрев, која ко сече без одобрења или осечена извлачи из шуме, наплаћиваће се у име накнаде:

за једна кола, саоне или другу запрегу са два коња или вола од 4—10 динара;

за једна кола, саоне или другу запрегу са једним коњем од 2—5 динара;

за један товар дрва на коњу или магарцу 1 динар;

за један човечји нарамак 50 парара.

Члан 109.

Шумске кривице као преступна дела застаревају за две године а као иступна за три месеца, од дана када су учињене. За прекид застарења вреде одредбе кривичног закона.

Административне кривице не могу застарити.

Кривица за заузеће шумског земљишта застарева за 5 година.

Пресуда за шумске кривице застарева за две године, од дана када је постала извршна а иступна за три месеца.¹⁾

Члан 110.

Тражење накнаде штете, учињене шумском кривицом, застарева за три године а иступном за годину дана, од дана кад је штета учињена.²⁾

Б.

О крађи.

Члан 111.

Ко без одобрења осече у шуми необорено дрво, или сече, вади и износи саднице, сматраће се да је учинио дело крађе и казниће се од 1 до 12 месеци затвора; а поред тога осудиће се да оштећеном накнади вредност украденог дрвета по чл. 104., 105. и 106. овог закона.

¹⁾ Измене и допуне штампане овим слогом у овом члану су од 1898. године.

²⁾ Измена од 1898. год.

Члан 112.

Ко из шуме украде са дрвета сокове, смолу, мезгру платиће на име накнаде половину вредности дрвета по чл. 105. и 106. овог закона и казниће се затвором до два месеца.¹⁾

Члан 113.

Ко поломи или одсече гране са необореног дрвета, у намери да их противзаконом присвоји, накнадиће оштећеном вредност по чл. 108. и платиће двоструку вредност тога предмета на име казне.

Члан 114.

Ко украде из шуме суве огранке, лишће, сухо или зелено, маховину, шишарку, жир и остало шумско семење, род, воће, земљу, камен, жиле, траву, накнадиће штету и биће кажњен са 1—5 динара.

В.

О повреди шума и шумских производа.

Члан 115.

Ко са необореног дрвета огули кору, или ко неосеченом стабло засече, пробуши, задеље, преврши, скреши, подлуби, обели, оголи жиле, про-

шири засеке на којима тече смола, платиће вредност читавог дрвета по чл. 104. и 105. овог закона и казниће се до 6 месеци.

Овако ће се исто казнити и онај који границу шума затрпава, уништава и мења или уништи граничне белеге.¹⁾

Члан 116.

Ко повреди осечена дрва, или друге шумске производе, ограду, шанац, обалу, насип, мост, прелаз, водовод, јаз, канал, рибњак, пут, возник, точило или ма какву направу за сечење, израду или извозење дрва и грађе, путоказе, табле, знаке за мере одстојања или ма какве друге знаке у интересу чувања и обделавања шума, или ко растури сложена дрва, казниће се новчано по величини кривице од 2—50 динара, а поред тога накнадиће и штету.

Члан 117.

Ко противправно пусти у шуму стоку на пашу или жирење, осудиће се на накнаду штете, и да плати на име казне:

1. За једну козу или јаре одлучено, мазгу или магаре један динар;
2. За једног коња, ждребе или магаре 80 пара;

¹⁾ Измена од 1898. год.

¹⁾ Измена и допуна од 1898. год.

3. За једног вола, краву или бивола, теле или биволче, старије од 4 месеца, 50 пара;

4. За једно свинче 20 пара;

5. За једну овцу или јагње одлучено, 10 пара. Ако се та стока нађе у подмлатцима испод 6 година или у местима која су у подмладу стављена или расаднику, казна ће бити удвојена.

Члан 118.

Одредба торњег члана важи и за случај ако онај, који има право на попашу или жиропаћу, прекорачи то своје право по месту, времену, врсти и броју стоке.

Члан 119.

Величину штете — потрицу одређује саобразно одредбама овога закона надлежни кмет са два одборника у присуству оштећеног.¹⁾

Члан 120.

Оштећени, који ухвати стоку у својој шуми, ако неће да је изда сопственику, предаће је општинском суду, који ће сњом поступити по чл. 135 овог закона.²⁾

¹⁾ Измена од 1898. год.

²⁾ Измена од 1898. год.

Члан 121.

За остала злочинства и преступе непредвиђене у овом закону, важе одредбе казненог закона и поступка.¹⁾

Г.

Недопуштене радње.

Члан 122.

Да се казни од 2 до 10 динара:

1. Ко при сечи оставља веће пањеве по што прописује члан 35. овог закона;
2. Ко у шуми изван путова и стаза води запрегу — (чл. 37.);
3. Ко при кувању сувих дрва поступи противу правила за то прописаних;
4. Ко се самовласно служи са колибама и торовима у шуми;
5. Ко у шуми води и скида ројеве;
6. Ко у шуми наложи ватру на месту које му није одређено (чл. 59.);
7. Ко се ухвати да беспослен тумара по шуми са секиром.

Члан 123.

Да се казни од 5 до 30 динара:

1. Ко истеше жиг са пања;
2. Ко противно чл. 36. извуче из шуме нежигосану грађу;
3. Ко наложену ватру остави у шуми без надзора и при поласку не угаси је (чл. 59.);

¹⁾ Измена од 1898. год.

4. Ко у шуми опази пожар па не јави најближој власти (чл. 60.);
5. Ко пре и после одређеног времена у чл. 28. овог закона сече без одобрења обележена дрвета;
6. Ко дрвета и остале шумске производе не извлачи путовима који су за то одређени (чл. 37.) или самовласно прави по шуми нове путеве;
7. Ко у шуми пали пањеве или кладе (чл. 59.);
8. Ко позван да гаси пожар, не дође или дође и да неће да гаси (чл. 60.);
9. Ко у подмладама изданичким шума цепа пањеве и вади жиле, крчи или претрпава земљиште и тиме спречава избијање изданиака;
10. Ќо туђу стоку, која му не служи за газдовање, пушта на попашу и жирење (чл. 81. и 82.);
- (11. Ко уради противно чл. 38. и 41. овог закона.

Члан 124.

Да се казни од 10 до 60 динара:

1. Ко сече дрвета ван места, која му је обележио дотични орган;
2. Ко прода, поклони или да у размену дрва, која су му дата по такси за домаћу потребу. Поред тога платиће и таксу за та дрва ако их је добио десплатно;

3. Ко у шуми или на шумском земљишту пече креч или жеже угаљ без одобрења;
4. Ко развали расаднике, посејане леје погази и растури, или потре поникле саднице; и
5. Сопственици приватних забрана који се не би придржавали наредба и правила, која министар народне привреде њих изда и пропише односно њихових забрана, који се налазе по положајима наведеним у члану 78. овог закона¹⁾.

Члан 125

Да се казне од 50—300 динара:

1. Стругари и сопственици сплавова, који ураде што противно одредбама овог закона и правилима, која за њих пропише министар народне привреде;
2. Кметови и одборници који издавају неистинито уверење;
3. Председници општинских судова и кметови за нетачно вршење наредби издатих од министра народне привреде или друге претпостављене власти, а тичу се шума и утрина;

¹⁾ Измена од 1898. год.

4. Органи полицискоге власти, шумари, подшумари и чувари шума, који су небрижљиви у вршењу издатих им наредби; и

5. Купци код којих се ухватае кријумчарска дрва и грађа.

Казне у овом члану и у члану 124. тач. 5. предвиђене изриче министар народне привреде и његова су решења извршна¹⁾.

Д.

Суђење, надлежност и поступак.

Члан 126.

Истуине кривице по овом закону, учињене у државним, манастирским и црквеним шумама, извиђа и казни среска полицијска власт у корист шумског фонда (чл. 27.), а у осталим шумама општински суд у корист своје касе (чл. 70. ов. закона).

На пресуду или решење среске или општинске власти осуђени, оштећени и тужилац имају право жалбе првостепеном суду за три дана од дана саопштења пресуде или решења. По оваквим жалбама судија првостепеног суда дужан је донети решење у року од три дана од дана пријема акта и његово решење одмах је извршио.

¹⁾ Измене овим слогом штампане у овом члану су од 1898. г.

Жалба се предаје власти која је пресуду или решење изрекла.

Преступе извиђа и спроводи надлежном суду само полициска власт¹⁾.

Члан 127.

Шумске се кривице истражују и казне по званичној дужности кад су учињене у државним, манастирским и црквеним шумама;

по званичној дужности и тужби приватних лица, кад су учињене у општинским и сеоским шумама;

а по тужби оштећеног кад су учињене у приватним шумама.

За извиђање преступних шумских кривица, надлежна је полицијска истражна власт, а за суђење и даље извиђање суд оног округа у коме је кривац ухваћен или у коме је дело учињено.

Засуђење шумских кривица надлежан је суд оног среза или округа у коме кривац станује²⁾.

Члан 128.

Суд, који је надлежан за једног кривца, надлежан је и са остала саучеснике.

¹⁾ Измене овим слогом штампане у овоме члану су од 1898. год.

²⁾ Измена од 1898. год.

Члан 129.

Првостепени суд решава сукобе о надлежности истражних власти, а Касациони, сукоб између првостепених судова.

Члан 130.

Ако се за време истраге докаже, да је кривац учинио какво дело, које се казни по општем казненом закону, суд ће сва та дела уједно пресудити.

Члан 131.

Тужба за шумску кривицу подноси се надлежној истражној власти.

Тужбу може подићи или сам оштећени, или у његово име онај, коме је поверио чување шума, а за општинске и сеоске шуме сваки грађанин дотичне општине или села.

Тужба може бити усмена и писмена¹⁾.

Члан 132.

За тужбе за шумске кривице не плаћа се у напред никаква такса.

Члан 133.

Шумар, подшумар или чувар шума кад ухвати некогу горосечи или с дрвима на путу из државне шуме, дужан је о томе поднети писмени реферат општинском суду у року од

¹⁾ Измене овим слогом штампана у овом члану су од 1898. године.

24 сајата а најдаље за 5 дана. Кад општински суд прими реферат, дужан је у року од 24 сата изићи на лице места и, у присуству шумара или чувара шума и окривљеног, извршити увиђај, који ће потписати: шумар, кмет или председник и два присутника. Овај увиђај суд општински дужан је спровести надлежној власти у року од 5 дана. Такав протокол цениће се као јавна исправа по кривичном поступку, и он је потпун доказ против учиниоца дела. Но окривљеном је допуштено дасе брани свима законим средствима, прописаним у кривичном поступку¹⁾.

Члан 134.

Чувар је дужан да од криваца, које ухвати на делу, одузме сечива и оруђа, којима је кривица учињена, а сем тога, кола, саоне и стоку, коју затекне у шуми. При вршењу ове дужности има права употребе оружја, ако се кривац упротиви.

Он је дужан да све ово означи у протоколу и у нарочитом списку.

Протокол ће поднети истражној власти у означеном року, а списак и узапићене ствари општинском суду најдаље за 24 сата на реверс, који му мора одмах издати²⁾.

¹⁾ Измена од 1902. год.

²⁾ Овим слогом штампане измене у овом члану су од 1898. г.

Члан 135.

Узапћене ствари и стока остају код општине на чувању.

Општински суд дужан је у року од 24 сата известити сопственика о узапћеној ствари или стоки.

Ако сопственик узапћених ствари или стоке да друго довољно обезбеђење, општински суд ће му издати узапћене ствари или стоку. Исто тако суд ће вратити сопственику вишак, ако узапћене ствари или стока вреде више но штета.

Ако сопственик не ослободи своју стоку најдаље за шест дана, од дана када је предана општини на чување, општински суд ће најдаље за друга три дана исту продати јавном лицитацијом, пошто ту продају објави у суседним општинама, као и сопственику стоке.

Но ако се сопственик стоке не зна, суд ће у року од 24 часа објавити у суседним општинама каква је стока ухваћена и позвати сопственика да узапаћену стоку прими; ако се у року од 10 дана после објаве нико не пријави поступиће се са истом по закону о мангупима, а добивени новац отуда по одбитку трошкова и накнаде штете иде у шумски фонд.

За неизвршење овог члана и члана 134. овога закона¹⁾, казниће се председник или његов заменик по чл. 125. овог закона, и осудити на накнаду штете.

Добивени новац за стоку дужан је кмет најдаље за 10 дана предати надлежној власти.

Члан 136.

Кад истражна власт прими тужбу или протокол, дужна је на истој да стави дан пријема и време, па од тога дана најдаље за десет дана, да узме оптуженог на испит, у коме ће бележити само одговоре.

Ако оптужени признаје дело за које је оптужен, или ако не признаје, али постоји протокол који је написао шумар или чувар шума, кад је кривца ухватио на делу, истражна власт, ако сама није надлежна за суђење дела, дужна је најдаље за три дана од пријема тужбе да пошље надлежном суду тужбу, протокол и саслушање окривљеног са спроводним писмом у коме ће укратко означити: име и презиме окриљеног, његово занимање и место становаша, какву је шумску кривицу, кад и где учинио, вредност учинење штете, име саучесника, ако их има, њихово занимање и место становаша, и име општећеног.

Ако оптужени не признаје дело, а нема чуваревог протокола, истражна власт поступиће по закону о поступку судском у кривичним делима.

Истрага се мора свршити и пресуда изрећи најдаље за 30 дана.

Чиновника и општинског часника, који у наведеном року не сврши истрагу или небрежењем дозво-

¹⁾ Измена од 1898. год.

ли да кривица застари, казниће надлежни министар до 150 динара и његово је решење извршно¹⁾.

Члан 137.

Кад суд прими тужбу поступиће даље по закону о поступку судском у кривичним делима.

Члан 138.

Отежице, под којима ће се учињена кривица свагда строжије казнити, јесу:

1. Кад је кривица извршена у недељне и празничне дане;

2. Кад је кривац употребљавао средства да кривицу сакрије;

3. Кад се кривац устезао да изда оруђа, која су при њему нађена;

4. Ако се кривац устезао да искаже своје име и место становаша, или је казао неистинито;

5. Ако је кривица извршена у оним деловима шума или шумских земљишта, која су стављена у подмладу или у рачадницима;

6. Кад је кривица учињена ноћу;

7. Кад је кривица учињена у друштву од два или више лица;

8. Кад је кривац при извршењу кривице имао при себи оружје;

9. Кад је кривац разваљивао, проваљивао, разбијао, провлачио се или прескакао затворе и ограде;

¹⁾ Допуна од 1898. год.

10. Кад је кривац ухваћен на делу и позван да стане, покушавао утећи или је на шумског службеног органа насртао и гредио га; и

11. Кад се кривац у времену, кад је кривицу извршио, налази у шуми као радник, надзорник, или као уживалац попаше или жиропађе.

Члан 139.

За олакшавне околности вреде одредбе кривичног закона.¹⁾

Члан 140.

Суд ће без обзира на пропис § 240. крив. поступка ставити своју пресуду на протоколу са кратким разлогима, што ће потписати све судије са деловођом.

Закључак пресуде у овереном препису предаће се оштећеном ако захте, а ако је кривица учињена у државној шуми, суд ће послати министру народне привреде.²⁾

Члан 141.

Оштећени, тужилац и оптужени имају право жалити се Касационом Суду на пресуду или решење првостепеног суда, у року од три дана по саопштењу.

¹⁾ Допуна од 1898. год.

²⁾ Допуна од 1898. год.

Жалба се подноси суду, против чије се пресуде или решења жалба изјављује.

Члан 142.

Чим пресуда, којом је ко осуђен, постане извршна, суд ће одмах послати полициској власти на извршење оверен препис пресуде.

Члан 143.

Полициска, односно општинска власт, дужна је, да изврши пресуду у свему најдаље за 30 дана од дана пријема; чиновник односно општински часник, коме је пресуда дата на извршење, ако поступи противно казниће се по чл. 136. овог закона.¹⁾

Члан 144.

Правила и упутства за извршење овог закона прописаће министар народне привреде.²⁾

Члан 145.

За сва кривична дела, побројана у §§ 105. и 106. с погледом на § 132. кривич. закона судиће чуварима шума поротни суд, по закону о пороти.

¹⁾ Измене у овом члану штампане овим слогом су од 1898. год.

²⁾ Измена од 1898. год.

Члан 146.

Министар народне привреде дужан је сваке године Народној Скупштини подносити опширан и тачан извештај о целокупном стању шума у земљи.

Прелазна наређења.

Члан 147.

За време док се комисиским путем не изврше одредбе I одељка овог закона, односно поделе и ограничавања шума, и не образују окружне шумске управе, министар народне привреде водиће старање о вршењу овог закона преко дотичних полициских и општинских власти и државних шумара и чувара шума, сматрајући за државне шуме оне, којима је држава до сада искључиво располагала, као и оне, у којима су као општенародним државне власти одобравале сечу у корист државне касе, а за општинске оне, у којима је по досадањем закону вршена сеча у корист општинске касе.

Члан 148.

Кад овај закон ступи у живот, сви спорови који се затеку непресуђени код судова а тичу се шума или шумског земљишта обуставиће се и предати министарству народне привреде, да их оно преда комисији

према члану 12. овог закона на рад и решење.¹⁾

Члан 149.

За време, док у земљи не буде довољно спремљеног стручног особља за окружне шумаре и подшумаре (чл. 20. и 22.) министар народне привреде овлашћује се да може потребан број особља узети и са стране.

Члан 150.

Жалбе на пресуде ранијих комисија за ограничавање државних шума, које су већ поднесене, поднеће министарство народне привреде надлежном првостепеном суду на решење, у смислу чл. 12. овог закона.

Оштине, села, цркве, манастири и поједини грађани, који налазе да у до сада ограниченим државним шумама мсгу по овом закону доказати право својине, на шуме и земљишта на којима су куће, стаје, дворишта, воћњаци, њиве и ливаде, имају права у року од 6 месеци, од кад овај закон ступи у живот, поднети жалбу надлежном првостепеном суду против свих пресуда, донесених од стране ранијих комисија за ограничавање државних шума. Ово право могу употребити само према држави, а никако према трећим

¹⁾ Допуна од 1898. год.

лицима. Првостепени суд цените доказе, изнесене у жалби, по овом закону, и донети решење, које је извршно.

Сви који се не жале у овом року, губе право на земљишта, која су ограничењем ушла у саставни део државних шума. Сви су дужни убаштинити се на земљишта, која су добили у својину, а налазе се у саставу државних шума или се са истима граниче, — у року од годину дана, рачунајући од дана кад су право својине добили од стране комисије за ограничавање државних шума; а они који су право својине добили од ранијих комисија, дужни су се убаштинити за годину дана од дана ступања овог закона у живот; по ако то не учине у овом року губе право својине, и досуђено им земљиште припада држави.

Прибављање доказа и поднашање жалбе не подлежи такси.

Члан 151.

Кад овај закон ступи у живот престају важити:

Указ о пуштању свиња у жир од 9. октобра 1839. год. ВБр. 1542 (Збор. I стр. 127);

Највише решење о манастирским шумама од 26. новембра 1846. год. ВБр. 1999 СБр. 729 (од 1847. године);

Височајше решење о наплаћивању живорнице од нагонице од 3. марта 1858. год. ВБр. 241 (Збор. XI стр. 52.);

Шумска уредба од 4. априла 1861. год.
КВБр. 732. Совет бр. 468 (Збор. XIV, стр. 69.);

Закон о замени казни за кривице у го-
росечи од 6. септембра 1861. год. ВБр. 1767.
(Збор. XIV, стр. 168.);

Додатак § 58. шум. уредбе од 12. маја
1862. год. (Збор. XV, стр. 119.);

Додатак § 66. шум. уредбе од 13. авгу-
ста 1864. год. (Збор. XII, стр. 271.);

Измене и допуне шумске уредбе од 9.
октобра 1872. год. (Збор. XXV, стр. 1.);

Закон о додатку шумској уредби од 18.
јануара 1879. год. (Збор. XXXIV, стр. 128.).

Члан 152.

Закон овај ступа у живот 1. сеп-
тембра ове године.¹⁾

Члан 153.

Овај закон ступа у живот од дана обна-
родовања па за тридесет дана.

Пропоручујемо Нашем Министру народне
привреде, да овај закон обнародије, а свима
Нашим Министрима, да се о извршењу ње-
гову старају, властима пак заповедамо, да по

¹⁾ Односи се на измене и допуне од 2. августа 1898. год.
у закону о шумама од 30. марта 1891. год.

њему поступају, а свима и свакоме да му се
покоравају.

23. марта 1904. год.
у Београду.

П Е Т А Р С. Р.

(М. П.)

Видeo и ставio државни печат,
чuvар државног печата,
Министар правде,

Д-р Мих. С. Полићевић с. р.

Председник
Министарског Савета,
јенерал,

С. Грујић с. р.

Министар
иностраних дела,

Ник. П. Пашић с. р.

Министар војни,
јенерал,

Р. Путник с. р.

Министар финансија,

Д-р Л. Пачу с. р.

Министар
унутрашњих дела,

Стој. М. Протић с. р.

Министар грађевина,

Влад. Тодоровић с. р.

Министар
просвете и црквених послова,
Љуб. М. Давидовић с. р.

Министар
народне привреде,

Д-р Свет. Радовановић с. р.

Министар правде,

Д-р Мих. С. Полићевић с. р.

Г. В.
38748